

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

його структури, висвітлення у презентації актуальності та наукової обґрунтованості проекту, дотримання норм мови, стилю, дизайну тощо); 5) презентація (чіткість і доступність, глибина й широта ерудованості у проблематиці, змістовність відповідей на запитання, уміння зацікавити аудиторію, доцільність використаних технічних засобів тощо).

До вищезазначеного додамо, що важко переоцінити занурення студентів у проектну діяльність ще й за параметрами концептуальної моделі «педагог-універсал», розробником якої є С.І. Якіменко [3, с. 567]. Ця авторська модель може слугувати для майбутнього вчителя початкових класів своєрідним «узагальнюючим взірцем» результативності самостворення, бо їй притаманні такі аспекти: перший – орієнтований на високий рівень оволодіння студента соціопсихологічною культурою, другий – сформованість педагогічної культури, третій – на пріоритетні загальнолюдські цінностей.

Отже, здатність педагога до гуманістичної взаємодії із молодшими школярами – особистісно-професійна якість, яка лежить у площині самостворення себе як майбутнього педагога, на якого чекають вихованці, початкова школа, сучасний український соціум. Найбільш результативним засобом у вище окресленому ракурсі, як переконає досвід, варто розцінювати проектну діяльність студентів.

Література

1. Концепція 12-річної загальноосвітньої школи [Ел. ресурс] – С. 1–4. Режим доступу: <http://www.puddruchniki.com:12..zagalnoosvitnoyishkolivityag> – назва з екрана.
2. Третяк О. Людина – найвища цінність // Учитель початкової школи. – 2015. – № 10. – С. 7–10.
3. Якіменко С.І. Формування світогляду у старших дошкільників та молодших школярів в освітньо-інтегрованому середовищі: теорія і практика: монографія. – К: Вид. Дім «Слово», 2017. – 640 с.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Ковальчук В. Ю.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Україна

Проблема підготовки майбутніх учителів до використання особистісно-орієнтованої технології навчання у початковій школі є надзвичайно актуальною, оскільки відсутні цілісні дослідження науковців у цьому плані. Сьогодні у всій системі освіти України йде реформування її змісту, форм і методів навчання, починаючи з початкової школи, а відтак – відбувається процес переорієнтації на людину, на дитину, на учня. Із цього приводу визначний педагог-гуманіст В.О. Сухомлинський передбачав, що головною ознакою ХХ – ХХІ століття стане людиноцентризм. «Світ вступає в століття людини. Більше, ніж будь-коли ми зобов'язані думати зараз про те, що ми вкладаємо в душу людини» [5].

Сучасний провідний дидакт загальноосвітніх шкіл України, академік О.Я. Савченко вважає, що не предметцентризм, а дитиноцентризм має бути стрижнем навчання і виховання в початковій школі [4].

Проблему підготовки студентів до здійснення технології особистісно-орієнтованого навчання в початковій школі ми розглядаємо в теоретичному та практичному аспектах. З метою оволодіння студентами теоретичними знаннями ми пропонуємо під час читання лекцій з педагогічних дисциплін зосередити увагу на визначенні поняття «особистісно-орієнтоване навчання» та розкритті його сутності.

О.Я. Савченко подає таке визначення цього поняття: «Особистісно-зорієнтоване навчання – організація навчання на засадах дитиноцентризму й гуманізму, що виявляється у визнанні самоцінності дитини, глибокої поваги до її особистості, урахування особливостей індивідуального розвитку» [4, с. 493]. Авторка розкриває важливість особистісно-орієнтованого навчання, яке включає гуманні стосунки на будь-якому уроці та поза ним, утвердження людської гідності кожного учня [4, с. 145].

І.Д. Бех розглядає поняття: «особистісно-зорієнтоване виховання», як-от: «це утвердження людини як найвищої цінності, навколо якої ґрунтуються всі інші суспільні пріоритети» [1].

До висвітлення цих категорій зверталися такі вчені, як В.О. Сухомлинський, Я.Ф. Чепіга, С.І. Подмазін та інші.

Використання технології особистісно-орієнтованого навчання забезпечує створення нових механізмів процесу навчання і виховання, починаючи з початкової школи. Він ґрунтується на принципах самостійності особистості, глибокої поваги до неї, врахування її індивідуальності. Цей

підхід суттєво гуманізує навчально – виховний процес, наповнює його морально- духовними цінностями, утверджує принцип справедливості і поваги учнів до себе, до вчителя та до інших, розкриває потенційні можливості дитини, стимулює її до особистісно розвивальної творчості.

Ця технологія передбачає досягнення таких навчально-виховних цілей: формування людини, котра навчатиметься все своє життя; створення умов для навчання, які ґрунтуються на повазі та демократії; забезпечення наступності в розвитку поколінь та забезпечення можливості набувати знання, уміння й навички для успішної майбутньої діяльності в демократичному суспільстві [3; 4; 5; 6].

Практична підготовка майбутніх учителів здійснювалася під час проведення семінарських і практичних занять з педагогічних дисциплін та в процесі педагогічної практики в загальноосвітніх школах. На семінарських заняттях ми зі студентами проаналізували зміст, форми і методи технології особистісно-орієнтованого навчання. Його зміст спрямований на досягнення якісно нового рівня у вивченні учнями базових навчальних дисциплін у початковій школі. Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти ми визначили такі завдання, як вироблення в учнів мотивації навчання; гармонійний розвиток усіх видів навчальної діяльності; загальний розвиток особистості – інтелектуальний, моральний, вольовий [2, с. 1-2].

На нашу думку, реалізувати ці завдання можливо лише за умови впровадження технології особистісно-орієнтованого навчання і виховання молодших школярів.

На практичних заняттях з педагогічних дисциплін студенти застосовували різноманітні форми і методи, спрямовані на встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин через організацію рівноправної взаємодії, партнерства, співпраці та розвитку індивідуальних пізнавальних і здібностей кожної дитини. Майбутні вчителі ознайомились з дидактичними особливостями організації і проведення особистісно-орієнтованого уроку, починаючи з першого класу, його спільними і відмінними рисами у порівнянні з традиційним [3, с. 4-11]. Серед форм навчальної діяльності ми використовували ділові та сюжетно-рольові ігри, роботу в групах, в парах, де розкривалися ініціативність та індивідуальний досвід кожного. Методи навчання були спрямовані на допомогу особистості пізнати себе, самовизначитись та самореалізуватись. Це організація проблемного навчання, створення проблемних ситуацій, «ситуацій успіху», ситуацій взаємодопомоги, проведення бесід-діалогів, організація дискусій, «круглих столів», ігрових та розвивальних вправ тощо.

Впровадження технології особистісно-орієнтованого навчання ставить підвищені вимоги до вчителя, а відтак – і до майбутнього вчителя, а саме: йому потрібно підготувати цікавий і змістовний навчальний матеріал, визначити види навчальної діяльності учнів, готувати завдання на вибір, розглянути рівень їхньої складності за навчальними можливостями учнів, оволодіти вмінням відчувати кожну дитину на уроці та поза ним тощо. Але, з іншого боку, здійснення технології особистісно-орієнтованого навчання – це простір для творчості вчителя та учнів, добір оптимальних форм і методів навчання, ефективних прийомів активізації пізнавальної діяльності учнів.

Література

1. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: шляхи реалізації / І.Д. Бех // Рідна школа. – 1999. – № 12. – С. 13-16.
2. Держаний стандарт початкової загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – № 7. – С. 1-17.
3. Дидактичні особливості організації особистісно-орієнтованого уроку в 1 класі: методичний посібник / за ред. Т.Е. Пушкарьової – К. : Сім кольорів, 2008 – 144 с.
4. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти / О.Я. Савченко – К. : Грамота, 2012.– 504 с.
5. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: У 5 т. / В.О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1977. – Т. 4 – С. 31-394.
6. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори: У 5 т. – К.: Рад. школа, 1977. – Т. 3. – С. 9-278.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО ДОЦІЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ

Колишкіна А. П.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Україна

Глобальний характер сучасного екологічного становища актуалізує перед людством об'єктивну необхідність у відповідальності за збереження сприятливих умов життя для нинішнього й майбутнього поколінь. У зв'язку з цим усе більшого значення набуває екологічна освіта та виховання підростаючого покоління, реалізація яких у вищій школі здійснюється на основі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період